

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno rigorozantky:	Mgr. Markéta Vochoska Haindlová, LL.M.
Téma práce:	Sportovní arbitráž
Rozsah práce:	104 stran textu (odpovídající 195 normostranám) + 47 stran seznamu literatury, judikatury, předpisů, použitých zkratek, abstraktu a dále příloh obsahujících části procesních předpisů.
Datum odevzdání práce:	13. ledna 2021

1. Aktuálnost (novost) tématu

Sportovní právo patří k utvářejícím se dílčím částem právního systému, jehož základem je autonomní normotvorba a stejně tak rozhodovací činnost založená primárně na arbitrážích (řízeních nespojených s veřejnou autoritou státu nebo mezinárodní vládní instituce nebo organizace), až sekundárně na rozhodnutích vnitrostátních a mezinárodních soudů. Právě interakce sportovního práva s vnitrostátním a mezinárodním právem, anebo například s unijním právem, činí z této regulace zajímavý objekt zájmu právní vědy. Je také výborným důkazem Luhmannem popisované diferenciaci (*Ausdifferenzierung*) společenského systému, ale také diferenciaci jakožto procesu evoluce práva. Právní vztahy utvářející se při sportovních aktivitách zasahují do soukromého i veřejného práva. Charakter specifických principů regulace a sociology popisovaná doktrinární reflexe vytváří základ samostatnosti určité regulace. Z toho důvodu je vhodné zaměřit se na specifika hmotněprávních i procesních institutů sportovního práva. V souvislosti s aktuálností práce lze kladně hodnotit i reflexi pandemie nemoci covid-19, která přinesla značné změny nejen v oblasti samotné sportovní činnosti, ale i ve sportovní arbitráži.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Práce si klade za cíl popsat sportovní arbitráž, její specifika a vybrané problémy. V závěru práce rigorozantka na základě popsaných případů naznačuje možnosti řešení některých problémů souvisejících s regulací sportovní arbitráže. Autorka sama zdůrazňuje, že práce není jen teoretickým zpracováním tématu, ale přináší praktické poznatky a doporučení plynoucí z analýz jednotlivých případů. Rigorozantka popisuje v převážné většině práce sportovní arbitráž na příkladech z fotbalového prostředí, což je vhodné, protože téma arbitráže ve sportu obecně se zdá být poměrně široké na zpracování v jedné práci. Speciálním problémem, kterému je v práci věnována pozornost, je sankcionování sportovců v souvislosti s dopingem.

Právě šíři problematiky považuji za největší výzvu pro zpracování rigorózní práce na téma sportovní arbitráže. Podle mého názoru je nezbytné téma adekvátně vymezit, respektive spíše omezit, tak aby hloubka provedené analýzy byla adekvátní. V úvodu práce bych v souvislosti s představením metod a jednotlivých částí uvítal podrobnější zdůvodnění toho, co bude hlavním cílem práce. Půjde o jednu konkrétní otázku, anebo o analýzu sportovní arbitráže založenou na zkoumání více hledisek?

Z metodologického hlediska autorka v úvodu práce hovoří o kombinaci induktivní a deduktivní metody, založené na zobecnění závěrů jednotlivých případů (str. 9-10). Proti tomuto metodologickému rámci nemám připomínky, jak ovšem autorka správně uvádí, exaktní dokazování podobné přírodním vědám provádět v právu nemůžeme. S případovými studiemi se dále pojí klasický metodologický

problém reprezentativnosti (je potřeba zdůvodnit, zda je případ, který popisujeme, typický anebo jde o tzv. outlier case, tedy vybočující případ). Pro nemožnost exaktního dokazování v právu hovoří i skutečnost, že v současném právu nehledáme jeho axiomatické základy, naopak se zdůrazňuje axiologická povaha práva, případně diskurzivní povaha argumentace v právu.

Další dílčí metodologická poznámka míří k obhajobě určitých závěrů vycházejících z praktické zkušenosti autorky. Pojetí práva jako praktické (froneticke) disciplíny se objevuje v dílech řady autorů (takovýto pohled podrobně představuje v poslední monografii T. Gábriš, který se vedle právní historie a teorie věnuje mimo jiné sportovnímu právu – Gábriš, Tomáš: Preskriptívna teória práva. Metodológia aplikácie práva pre súčasnosť. Bratislava: VEDA vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 2020, s. 9). Na druhou stranu právní teorii a právní praxi nelze zcela směřovat – argument, že určitá skutečnost nebo tvrzení „jsou podpořeny zkušenostmi z vlastní praxe“, si čtenář nemůže sám nijak ověřit – obvyklejší v odborných pracích z oblasti práva jsou v tomto ohledu odkazy na pohledy anebo spíše přímo na sociologická zkoumání jiných autorů, z nichž jsou vyvozovány určité závěry (v případě subjektivních pohledů jiných autorů je důležité opřít určité závěry o více zdrojů). Příklad výše uvedené „subjektivní“ argumentace v předložené rigorózní práci nalezneme na str. 66, kde se objevuje zajímavá informace o tom, že jedna strana arbitráže „velmi často“ hradí náklady za druhou stranu, aby spor vůbec proběhl. Čtenář se však nedozví, z čeho vyplývá, že se tak děje „velmi často“. Prováděla autorka nějaký výzkum v této oblasti? Lze tuto informaci nějak ověřit?

3. Formální a systematické členění práce

Práce je obhajována jako práce z oboru teorie práva, což je odůvodněno zejména zpracováním první kapitoly a poté závěru, kde rigorózní představa představuje řadu teoretických otázek, které jsou obecnější, například charakteristiku právních odvětví (str. 15) a s tím související specifické principy sportovního práva, anebo otázek, které v souvislosti se sportovním právem mají teoretický význam: například otázka zvláštního pojetí rovnosti ve sportu (princip rovní, ale oddělení – str. 13-14), právní status sportovce (str. 25-27), apod. Druhá kapitola rigorózní práce se věnuje Mezinárodnímu rozhodčímu soudu pro sport (CAS), třetí pak specifickým rysům arbitrážního řízení ve fotbale a čtvrtá kapitola dopingů ve sportu, zejména s ohledem na odpovědnost hráče a dále přiměřenost ukládaných trestů.

S členěním práce souvisí výše uvedená připomínka ohledně jasně formulovaného předmětu a cíle zkoumání. Bez jasné linky, které by se čtenář mohl držet, působí práce poněkud fragmentovaně. Myslím si, že provázanost jednotlivých kapitol by mohla být větší, přestože z hlediska obsahu spolu (minimálně první tři kapitoly) souvisejí.

K formě a systematické práci je třeba doplnit, že kladem práce jsou i pečlivě zpracované přílohy obsahující pasáže vybraných procesních předpisů, na něž autorka v práci odkazuje. Důležitý pro čtenáře, který není odborníkem na sportovní právo, je i seznam zkratk, kterých je v práci používáno velké množství, což však odpovídá zvyklostem v pracích zaměřených na sportovní právo.

4. Vyjádření k práci

Práce obsahuje celou řadu zajímavých postřehů z oblasti sportovního práva a jejím kladem je především to, že jsou z ní patrné velké znalosti rigorózní o problematice sportovního práva, stejně jako bohaté zkušenosti s aplikací sportovního práva v rámci sportovní arbitráže.

Na některých místech se domnívám, že by rigorózní mohla přesněji vyjádřit vlastní názor na problematiku, kterou se rozhodla popisovat. Například na str. 67 a 68 se autorka věnuje zajímavé otázce, zda mohou sportovní kluby přestat vyplácet hráči odměnu v souvislosti s tím, že sportovní soutěž byla z důvodu pandemie nemoci covid-19 přerušena. Odpověď ani názor autorky na tuto otázku

se však v práci přímo nedozvíme; rigoróznatka pouze uvádí, že „rozhodovací orgány FIFA nebo Rozhodčí soud pro sport (CAS) se budou pravděpodobně odvolávat na švýcarské právo.“ Jiným příkladem je srovnání zrychlených rozhodčích řízení dle pravidel Mezinárodní obchodní komory (ICC) a sportovní arbitráže (str. 51) – zde je podle mého názoru prostor pro podrobnější analýzu, protože na ní by bylo možné popsat specifika sportovní arbitráže.

Kladem práce je používání příkladů, z mého pohledu by mohly být více využity v průběhu výkladu v kapitolách 2 a 3 (a to i v jiných částech, než je případová studie v kapitole 3.14 anebo při popisu „odvolacích“ důvodů k švýcarským soudům – kapitola 2.5.).

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Pokud bylo cílem práce popsat specifika a problémy arbitráže v oblasti sportovního práva, z velké části se podařilo tento cíl naplnit. Pokud by byl býval cíl práce vyjádřen přesněji a předmět zkoumání v práci užší, mohla by práce působit sevřenějším dojmem. Nicméně i předložené zpracování považuji za přijatelné.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Práce je v závěrech jednoznačně originální a nenese rysy plagiátorství. Větší originalitě práce by pomohly kratší popisy institutů sportovní arbitráže založené na příslušných předpisech, a naopak větší zaměření se na případové studie a aplikační problémy.
Logická stavba práce	Jak jsem vyjádřil výše, logická struktura práce je podle mého názoru její slabší stránkou, nicméně nelze říci, že by práce byla uměle „složena“ z menších částí, všechny části souvisejí s tématem sportovní arbitráže.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Práce obsahuje nadprůměrný počet citovaných zdrojů, jak českých, tak zejména zahraničních. Práce se zaměřuje na arbitráž, z čehož logicky plyne i nutnost zkoumání jednotlivých rozhodnutí. Jejich počet je na tento typ kvalifikačních prací adekvátní. Z českých autorů bych k tématu čtvrté kapitoly upozornil na několik prací dr. Jana Exnera (Exner, J. Fixed sanction frameworks in the World Anti-Doping Codes 2015 and 2021: Can hearing panels go below the limits in the pursuit of proportionate punishments? <i>The International Sports Law Journal</i> (2020) 20:126–144, Exner, J. <i>Sporting Nationality in the Context of European Union Law. Seeking a Balance between Sporting Bodies' Interests and Athletes' Rights</i> . Cham: Springer, 2019). Poslední připomínkou formálního charakteru je ne úplně jednotná forma citací – např. str. 61, pozn. pod čarou č. 186, a zejména chybějící čísla stran u citovaných děl (např. str. 10 pozn. pod čarou č. 10).
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Ve vztahu ke zkoumanému tématu (které je poměrně široké) považuji hloubku provedené analýzy za adekvátní. V kapitole 3.14 je práce vhodně doplněna o případovou studii, která zkoumá problematiku arbitráže do dostatečné hloubky. Jak jsem již psal výše,

	práci by prospělo omezení se na méně dílčích témat souvisejících se sportovní arbitráží, které by mohly být zpracovány do větší hloubky.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	K tomuto aspektu práce nemám žádné připomínky. Naopak kladně hodnotím přílohy práce.
Jazyková a stylistická úroveň	Práce je napsaná čtivým jazykem, avšak není zcela bez chyb (např. „standartní“ namísto „standardní“ na str. 7, 52 „ústavní soud“ namísto „Ústavní soud“ na str. 23), dále např. chyby ve jménu fotbalisty Francka Ribéryho (str. 61). S jazykovou úrovní práce souvisí i četné používání anglicismů (např. Evropská konvence o lidských právech – str. 102).

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Řada připomínek k práci převážně koncepčnějšího charakteru byla zmíněna v předcházejících částech posudku. Na tomto místě bych se zaměřil jen na několik dílčích, z nichž vyplynou i otázky k ústní obhajobě rigorózní práce:

1) Na str. 18 se autorka kloní k názoru, že sportovní právo je samostatným odvětvím, přičemž tento názor i celkem podrobně zdůvodňuje. Proč však za odvětví považuje sportovní právo, a nikoliv sportovní arbitráž (tedy „sportovní právo procesní“)? Existují objektivní kritéria toho, co lze vymezit jako právní odvětví?

2) V závěru práce na str. 107 je zmíněn případ lyžaře Bextera Vicka, který nevědomky v léku proti nachlazení požil zakázanou látku a byl následně potrestán za doping (omyl spočíval v tom, že byl zvyklý na britský produkt, který na rozdíl od amerického stejného jména zakázanou látku neobsahoval). Jiný podobný případ z oblasti fotbalu je kauza peruánského fotbalisty José Paola Guerrera (k tomuto případu viz i práci Exner, J. Fixed sanction frameworks in the World Anti-Doping Codes 2015 and 2021: Can hearing panels go below the limits in the pursuit of proportionate punishments? *The International Sports Law Journal* (2020) roč. 20, str. 126). Oba případy otevírají otázku proporcionality trestání za doping ve sportu, která byla řešena mimo jiné při přípravě nového kodexu WADA. Z předložené rigorózní práce (zejména její čtvrté části, která se dopingu věnuje), není úplně zřejmé, k jakému názoru se autorka přiklání v podobných případech (kdy dojde k nezaviněnému požití zakázané látky, ovšem z důvodu objektivní odpovědnosti má nastat sankce).

3) Pokud jde o vztahy mezi FIFA a CAS, v kapitole 2.4. se stručně popisuje akceptace jurisdikce CAS ze strany FIFA. Z teoretického hlediska je však zajímavá rovněž interakce různých rozhodovacích těles, zejména FIFA DRC (Komory FIFA pro řešení sporů) a CAS, případně CAS a vnitrostátních soudů – viz autorkou zmíněná případová studie na str. 68 a násl., anebo výše zmíněný případ Guerrero. Stejně tak lze diskutovat i otázku vztahu CAS a mezinárodních soudů – viz např. případ Mutu a Pechsteinová proti Švýcarsku (stížnosti v řízení před ESLP č. 40575/10 a 67474/10). Poté, co autorka prostudovala řadu případů, domnívá se, že lze sledovat určitou konvergenci v rozhodovací činnosti výše uvedených orgánů, anebo spíše rezistenci k přebírání názorů jiných rozhodovacích orgánů?

Z pozice oponenta si dovoluji dále uvést několik dílčích připomínek, které nemusejí být předmětem diskuse:

- 1) Institut dobré správy (good governance) je propracován ve správní vědě, anebo například v rozhodovací činnosti veřejného ochránce práv v České republice. Nejedná se o specifický institut sportovního práva (str. 11).

- 2) Na str. 35 se nesprávně hovoří o odvolání k Evropskému soudu pro lidská práva. Z právního hlediska jde o samostatná řízení, lišící se zejména subjekty, ale i předmětem a účelem.
- 3) Na str. 45 je zřejmě chyba ve zkratce (ČFT namísto ŠFT).
- 4) Kategorie objektivního výkladu (str. 54) není v české, ale ani střeoevropské právní teorii rozebírána, možná by zasloužila podrobnější vysvětlení.
- 5) Překračování lhůty na vydání rozhodnutí v řádech měsíců nelze podle mne racionálně zdůvodnit tím, že rozhodci „jsou z celého světa, různých časových pásem, což značně prodlužuje proces.“ (str. 60). Podle mne by tato skutečnost odůvodnila prodloužení pouze v řádech dní a mohla by souviset například s obtížnější komunikací.
- 6) Na str. 91 autorka pojednává o předpokladech odpovědnosti, přičemž u příčinné souvislosti uvádí, že se týká zaviněného jednání a škody. Tato charakteristika však platí v případech subjektivní odpovědnosti, nikoliv objektivní odpovědnosti, o kterou v případě dopingů jde.

<p>Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě</p>	<p>Rigorózanťka předložila k obhajobě práci, která sice obsahuje několik formálních nedostatků a diskutovat lze i o její struktuře a cílech, ovšem domnívám se, že klady práce – zejména samostatnost při zpracování a formulování přesvědčivých závěrů, anebo pečlivé zpracování většího množství zahraniční literatury a rozhodnutí – vedou k závěru, že rigorózanťka prokázala schopnost samostatné činnosti v oblasti výzkumu a další tvůrčí duševní činnosti a její práce splňuje požadavky kladené na rigorózní práce. Z výše uvedeného tuto práci doporučuji k obhajobě.</p>
--	--

V Praze dne 19. 2. 2021

Pavel Ondřejek
oponent